МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
_____Владислав ЧУБАРОВ
«_17_» _Вересня_ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В31 ПАТЕНТОЗНАВСТВО ТА АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань **Е - Природничі науки, математика та статистика**

Спеціальність - **Е2 ЕКОЛОГІЯ**

Освітньо-професійна програма **ЕКОЛОГІЯ**

Факультет **гірничо-металургійний**

Нормативні дані / Форма навчання	Курс	Семестр	Разом годин за планом	Кількість кредитів ECTS	Разом аудиторн. (годин)	Аудиторних годин (у тому числі КЗ)			Самостійна робота (годин)	Контрольний підсумок (семестр)	
						Лекції	Лабораторні роботи	Практичні роботи		екзамен	залік
Денна	1	2	150	5	72	36		36	78	-	2
Заочна	1	2	150	5	16	8		8	134		

2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни В31 Патентознавство та авторське право складена для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю Е2 Екологія на основі освітньо-професійної програми «Екологія» згідно з методичними рекомендаціями щодо розроблення навчально-методичного забезпечення дисциплін у Криворізькому національному університеті (наказ № 194 від 30.06.2023 р.).

Розробник: канд. техн. наук, доцент , ст.викладач кафедри ОП та ЦБ Людмила ЯНОВА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 14 від «19» червня 2026року

Завідувачка кафедри ОПЦБ _____ Наталія ШВАГЕР

Схвалено Вченою радою гірничо-металургійного факультету

Протокол № 12 від 29 червня 2026 року

Голова Вченої ради гірничо-металургійного факультету

_____ Всеволод КАЛІНІЧЕНКО

Схвалено групою забезпечення освітньо-професійної програми «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Протокол № 8 від 18 лютого 2026 року

Гарант ОПП _____ Світлана ПАНОВА

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="9">Галузь знань -
Е - Природничі науки, математика та статистика

Спеціальність -
Е2 ЕКОЛОГІЯ</td><td colspan="2">Статус дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">ВИБІРКОВА</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання _____-
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 150</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійної роботи студента – 4,3</td><td rowspan="11">За ступенем вищої освіти «магістр»</td><td>36 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>36</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>78год.</td><td>134 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: год.</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td colspan="2">залік</td></tr>
</table>

Примітка
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: (%)
Для денної форми навчання – 48⁄52;
Для заочної форми навчання – 10,6 ⁄ 89,4.

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Патентознавство та авторське право» є вибірковою навчальною дисципліною, що сприяє формуванню знань щодо створення об’єктів промислової власності, охорони та захисту прав з формуванням практичних навичок, раціональних підходів у питаннях набуття прав інтелектуальної власності (патентування та реєстрація авторських прав), укладання ліцензій, договорів передачі авторських прав на об’єкти інтелектуальної власності.

На формування високого професійного рівня майбутніх спеціалістів Е2 Екологія - у сфері створення об’єктів авторського права та патентознавства, добре обізнаних з вітчизняною та міжнародною системами захисту прав суб’єктів на результати своєї творчої діяльності. Підготовка до практичних занять передбачає активну участь здобувачів в опрацюванні джерел та наукової літератури, дозволяє їм поглибити наукові методики досліджень, удосконалювати методологію наукового пізнання та глибокого аналізу інформації з досліджуваних тем.

Навчальна дисципліна «Патентування та авторське право» спрямована на формування у здобувачів другого рівню навчання (магістр) знань, вмінь та навичок з сучасних методів та засобів захисту прав інтелектуальної власності шляхом вивчення процедури оформлення патенту на корисну модель, винахід, які будуть корисними при проведенні власних досліджень при підготовці магістерської роботи, а також при подальших наукових роботах, дослідженнях та захисту авторських, патентних прав їх розробників.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – ознайомити здобувачів другого рівню навчання (магістр) з патентними дослідженнями, порядком набуття прав на об’єкти патентного права та комерційні позначення, а також протидії недобросовісній конкуренції у сфері інтелектуальної власності.

Ціль дисципліни: Формування у здобувачів освіти знань про правову охорону об'єктів інтелектуальної власності.

Очікувані результати навчання: Здатність аналізувати та застосовувати норми чинного законодавства.

Завдання: 1) вивчити сутті винаходу, корисної моделі, промислового зразку, торгової марки, наукового відкриття, ознайомити студентів з основами правовими і економічними основами винахідницької і патентно-ліцензійної діяльності; 2) висвітлити роль патентного авторського права в економічному і культурному розвитку суспільства; 3) навчити здобувачів здійснювати пошук патентної інформації, оформлення та подачу документів до експертизи заявки; 4) навчити культурі наукового оформлення авторських публікацій; 5) навчити академічній доброчесності; 6) сформувати уміння щодо набуття, здійснення і захисту авторських прав

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Здатність до планування та проведення дослідницького та/або інноваційного дослідження, уміння використовувати сучасні інформаційні ресурси, осмислювати теорії, методи та розробляти і реалізовувати інноваційні продукти, уміння до набуття прав на об’єкти патентоволодіння,.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Загальні компетентності

ЗК3 – здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8 – Здатність до виконання дослідницької роботи з елементами наукової новизни.

Фахові компетентності спеціальності
ФК01 – Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідні для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
ФК08 – Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

Програмні результати навчання
ПР10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.
ПР11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.
ПР17. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології.
ПР19. Уміти самостійно планувати виконання дослідницького та/або інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

Відповідність компетентностей:

Знання: проведення патентних досліджень; процедура набуття прав на об’єкти патентного та авторського права.

У результаті вивчення дисципліни «**Патентознавство та авторське право**» здобувачі мають навчитися наступним **умінням:** проведення патентних досліджень і закріплення авторських прав; побудувати шлях від ідеї до комерційного впровадження захищеного патентом винаходу; протидії недобросовісній конкуренції у сфері інтелектуальної власності; запобігання порушенню авторських прав з використання штучного інтелекту, робототехніки; процедурі захисту авторських прав на патенти, винаходи, промислові зразки в галузі екології та природокористування.

Результати навчання:

Володіння: термінологією у сфері авторського права та патентотворення; самостійного оформлення результатів професійної роботи з урахуванням вимог до авторського права; загальнонауковими знаннями та методиками зі спеціальності Екологія, необхідними для розуміння впливу технічних, технологічних проєктних рішень у сфері професійної діяльності та формування наукового світогляду, професійної етичної поведінки й оригінального мислення при проведені технологічних, наукових досліджень; володіти професійними вміннями діалогового спілкування з науковою спільнотою у процесі презентації матеріалів результатів наукового дослідження у вигляді наукових статей, доповідей, вебінарів, нарад, консультацій.

2.СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНЕ МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Патентознавство та авторське право» пов'язана з дисциплінами загального і інженерного циклу та з науково-технологічною практикою.

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис змісту дисципліни за темами лекцій і модулями.

Змістовний модуль 1: ПАТЕНТОЗНАВСТВО.

Тема 1.1: Поняття та принципи патентного права.
Міжнародні класифікації об’єктів промислової власності. Об'єкти та суб’єкти патентного права. Пошук патентної інформації. Оформлення патентних прав Поняття винаходу. Умови патентоздатності винаходу. Корисна модель як об’єкт українського патентного права. Специфіка охорони корисних моделей. Поняття промислового зразка. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього. Суб’єкти

патентного права. Патентне відомство. Апеляційна палата. Представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені). Оформлення патентних прав. Особливості патентного права в Україні на секретний винахід і секретну корисну модель.

Тема 1.2: Процедура оформлення заявки на патент.

Патентна документація. Оформлення заявки на винахід (корисну модель) Склад заявки та загальні вимоги до її змісту й оформлення. Опис винаходу та вимоги до нього. Формула винаходу. Опис винаходу. Ілюстративні матеріали. Реферат. Оформлення міжнародної заявки на винахід. Об'єкти винаходів і їхні ознаки. Автори й володарі охоронних документів. Дата подання і пріоритет заявки. Експертиза заявки і реєстрація патенту. Авторська винагорода. Особливості подання та експертизи міжнародної заявки на винахід.

Тема 1.3: Охорона та захист об'єктів промислової власності.

Порушення прав інтелектуальної власності. Порушення, що дають підстави для судового захисту. Неправомірне використання об'єктів права інтелектуальної власності. Ознаки комерційної таємниці. Право на використання комерційної таємниці. Строк чинності права. Захист прав. Порядок і основні форми захисту прав інтелектуальної власності. Цивільно-правові засоби захисту прав. Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Накладення штрафу на порушника прав інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Тема 1.4: Комерціалізація права промислової власності.

Умови патентоздатності. Мета і основні способи комерціалізації. Передача (продаж) прав, використання, оцінка вартості об'єктів права інтелектуальної власності. Дії, що визнаються порушенням прав.

Змістовний модуль 2: АВТОРСЬКЕ ПРАВО.

Тема 2.1: Поняття та об'єкти авторського права, правова охорона творів.

Поняття й ознаки об'єкта авторського права. Первинні та похідні суб'єкти авторського права. Виникнення авторських прав у творця твору. Зміст та види авторських прав. Поняття та випадки вільного використання творів (з оплатою винагороди та безоплатного).

Тема 2.2: Суб'єкти авторського права та майнові і немайнові права.

Строк дії авторського права. Підстави для обмеження строку охорони майнового права автора. Перехід творів у суспільне надбання. Розпорядження майновими авторськими правами. Передання та перехід майнових авторських прав. Поняття та зміст авторського договору.

Тема 2.3: Охорона та захист авторського права.

Авторське право. Суміжні права Види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом. Об'єкти авторського права. Суб'єктивне авторське право, його зміст і межі. Оформлення заявки на державну реєстрацію прав автора. Авторські договори. Поняття суміжних прав. Захист авторських і суміжних прав.

Тема 2.4: Взаємозв'язок між патентним та авторським правом.

Етапи розробки винаходу. Психологічні особливості науково-технічної творчості. Роль творчого колективу і особи в процесі створення об'єктів промислової власності. Етика творчості та історія деяких відкриттів, винаходів і винахідників. Охорона прав на раціоналізаторські пропозиції і науково-технічну інформацію Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Оформлення раціоналізаторської пропозиції. Види та зміст науково-технічної інформації. Особливості конфіденційної інформації. Заходи щодо збереження комерційної таємниці та конфіденційної інформації. Оформлення та реєстрація «ноу-хау». Реалізація «ноу-хау».

4.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 4.1

Назви змістових модулів (ЗМ1 та ЗМ2) і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі				с.р.	усього	у тому числі				с.р.
		лк	Пр.р	л.р	інд			лк	пр	Л.р	інд	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*
Змістовий модуль 1 «ПАТЕНТОЗНАВСТВО»												
Тема 1.1	20	***5***	5	-	-	***10***	20	***1***	1	-	-	***18***
Тема 1.2.	18	***4***	4	-	-	***10***	20	***1***	1	-	-	***18***
Тема 1.3	20	***5***	5	-	-	***10***	18	***1***	1	-	-	***16***
Тема 1.4	17	***4***	4	-	-	***9***	17	***1***	1	-	-	***15***
Разом за змістовим модулем 1	***75***	***18***	***18***	***-***	***-***	***39***	***75***	***4***	***8***	***-***	***-***	***67***
Змістовий модуль 2 «АВТОРСЬКЕ ПРАВО»												
Тема 2.1	20	***5***	5	-	-	***10***	20	***1***	1	-	-	***18***
Тема 2.2	18	***5***	4	-	-	***10***	20	***1***	1	-	-	***18***
Тема 2.3	20	***5***	5	-	-	***10***	18	***1***	1	-	-	***16***
Тема 2.4	17	***4***	4	-	-	***9***	17	***1***	1	-	-	***15***
Разом за змістовим модулем 2	***75***	***18***	***18***	***-***	***-***	***39***	***75***	***4***	***4***	***-***	***-***	***67***
Усього М1+М2	***150***	***36***	***36***	***-***	***-***	***78***	***150***	***8***	***8***	***-***	***-***	***134***

6. ПРАКТИЧНІ РОБОТИ

Практичне заняття включає: короткий виклад окремих аспектів теоретичних положень, необхідних для вирішення практичних занять; постановку загальної проблеми (завдання) викладачем та її обговорення за участю студентів, розв’язання задач з їх обговоренням, як виданих викладачем так і за темою майбутньої магістерської роботи; вирішення практичних завдань, за самостійною роботою, перевірка та оцінювання виконаних завдань.

Мета практичних занять – закріплення теоретичних знань, формування умінь стосовно набуття прав на об’єкти патентного права.

Перелік практичних робіт

1. Практична робота №1 Авторське право і суміжні права.
2. Практична робота №2 Захист прав на об’єкти інтелектуальної власності в інформаційних технологіях і підготовка документів на отримання авторського права.
3. Практична робота №3 Порядок оформлення та подання заявки на винахід (корисну модель) від Університету.
4. Практична робота № 4 Умови придатності винаходу (корисної моделі) до набуття права інтелектуальної власності на них.
5. Практична робота № 5 Здійснення процесу патентування.
6. Практична робота № 6 Вимоги до оформлення заявки на винахід.
7. Практична робота № 7 Інформаційно-аналітичне забезпечення конкурентоспроможності продукції.
8. Практична робота № 8 Збори, мито при Державному та міжнародному патентуванні винаходів.

7.САМОСТІЙНА РОБОТА

Перелік тем і кількість годин за самостійною роботою здобувача

Таблиця 7.1

№	Назва теми	Кіль-ть годин, д/з
1.1	Поняття та принципи патентного права	10/18
1.2	Процедура оформлення заявки на патент	10/18
1.3	Охорона та захист об’єктів промислової власності	10/16
1.4	Комерціалізація права промислової власності	9/15
2.1	Поняття та об'єкти авторського права, правова охорона творів	10/18
2.2	Суб'єкти авторського права та майнові і немайнові права	10/18
2.3	Охорона та захист авторського права	10/16
2.4	Взаємозв'язок між патентним та авторським правом	9/15
Усього		**74/82**

Метою самостійної роботи здобувача є забезпечення засвоєння в повному обсязі навчальної програми дисципліни «Патентознавство та авторське право» шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з патентними документами, нормативною, навчальною і науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі. Робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи і його творчого застосування в майбутній професійній діяльності.

Загалом самостійна робота здобувача класифікується за наступними ознаками:

1. Види самостійної роботи: самостійна робота, яка забезпечує підготовку до аудиторних занять, поточного і семестрового контролю знань; пошуково-аналітична робота; науково-дослідна робота; участь в тренінгах, навчальних вебінарах від спілки фахівців з інтелектуальної власності.

2. Форми самостійної роботи: самостійне опрацювання або вивчення теоретичного матеріалу; виконання домашніх завдань; підготовка до контрольних робіт, тестів, практичних робіт, модульних та семестрових контролів; підготовка рефератів. Самостійна робота з дисципліни «Патентознавство та авторське право» передбачена навчальним планом. Самостійна робота виконується здобувачем після вивчення теоретичних положень дисципліни. По узгодженню з викладачем студенту може бути визначена індивідуальна (оригінальна) тема завдання. Самостійну роботу оформляють у відповідності до вимог стандартів до текстових документів та пояснювальних записок. Робота може виконуватися у писаному, друкованому чи електронному вигляді (у форматі Word, або іншому текстовому редакторі), PowerPoint.

Запропоновані здобувачам теми для самостійної роботи.

1. Вивчити основні положення системи інтелектуальної власності, етапи встановлення і розвитку інтелектуальної власності.
2. Аналізувати законодавчу базу яка регламентує порядок захисту обєктів інтелектуальної власності в Україні і світі.
3. Вивчити структуру органів управління в галузі інтелектуальної власності.
4. Визначати обєкти інтелектуальної власності в галузі Екології та природокористування.
5. Провести патентні дослідження з використанням Баз даних, інформаційно-довідкової системи (ІДС) Укрпатенту.
6. Пояснити порядок проведення експертизи заявки на отримання патенту.
7. Патентування як основна форма захисту об’єктів інтелектуальної власності.

8. Значення розвитку нових досягнень в галузі екології для збереження природокористування України.
9. Шляхи подолання негативного впливу війни на екологічну характеристику України.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни використовують адекватні методи навчання. За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задачі, тестів.

За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Лекції охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття (семінарські заняття) передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань та вирішення ситуаційних задач.

Самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, а саме самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов’язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю.

Консультації (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги студентам розібратись та роз'яснити складні для самостійного осмислення питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття, підсумкового заняття.

Здобувачі мають можливість залучення до безкоштовних вебінарів, зустрічей, обговорень проблемних питань, тренінгів, які проводять відомі фахівці з інтелектуальної власності.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: навчальні дискусії; вирішення конкретних ситуаційних тестів, створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В рамках вивчення даної дисципліни використовуються:

- мультимедійні освітні технології: інтерактивні лекції (презентації) з використанням програми MSPowerPoint; перегляд відеороликів за окремими пунктами тем занять, використання електронних посібників;
- діалогові технології: проведення проблемних лекцій, організація групових дискусій, використання «мозкового штурму»;
- дистанційні заняття на платформі Classroom дисципліни «Патентознавство та авторське право», які оснащені: електронними конспектом лекцій, збірником практичних робіт, різновидом самостійних робіт, ситуаційних тестів, кейсами з публікацій, вебінарів від відомих фахівців з інтелектуальної власності, кейсами сучасних змін в державному та міжнародному законодавстві, переліком контрольних питань, своєчасним сповіщенням від

викладача про проведення вебінарів, тренінгів, стажувань від Департаменту з інтелектуальної власності та від Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Навчальна база викладання дисципліни «Патентознавство та авторське право» складається з аудиторій, які обладнано відповідним чином та оснащено мультимедійною технікою з можливістю презентації, для проведення лекцій:

- 424,425 (головний корпус №1, вул. Віталія Матусевича,11),
- ауд. 20, 32 (корпус №4, вул. Гірничих інженерів, 44).

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності викладача, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Вони забезпечують систематичне, повне, точне і оперативне отримання інформації про навчальний процес.

Методи контролю: усного, практичного, письмового контролю, ситуаційні тести, спостереження, проведення занять та вивчення навчального матеріалу у дистанційному форматі із використанням додатку Google Classroom.

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення.

Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді студента.

Усний контроль, як поточний, проводиться періодично після закінчення вивчення теми модуля - в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль (контрольна робота, виконання ситуаційного тесту, реферат) забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь здобувача. У письмовій роботі студенту необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних проблем.

Оцінка якості засвоєння навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» включає поточний контроль успішності, модульний контроль, що є формою накопичення балів для отримання здобувачем заліку.

Структура контролю.

Контроль успішності студентів складається з поточного, модульного та підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекцій або практичних занять у вигляді тестів., які фіксуються в журналі. Модульний контроль здійснюється після закінчення кожного змістового модуля. Він передбачає врахування результатів поточного контролю, результатів контрольно-модульної, самостійної роботи. Підсумковий контроль реалізується через визначення середньозваженого балу результатів модульних контролів за весь термін викладання дисципліни (дисципліна викладається один семестр). Підсумковий контроль втілюється у формі заліку.

Критерії оцінок.

Для оцінювання успішності студентів використовується модульно-рейтингова система, яка передбачає розподіл балів за виконання всіх запланованих видів робіт. При цьому максимальна кількість балів, яку може отримати кожний змістовий модуль при умові його бездоганного виконання, дорівнює 100. Ця сума складається з балів отриманих за контрольно-модульну роботу, за успішне виконання студентом інших видів робіт у поточному контролю: вирішення ситуаційних тестів, завдань, участь у вебінарах, тренінгах від фахівців, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань.

Шкала оцінювання успішності студентів

Таблиця 10.1

№ завдання	Зміст завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль №1		
1	Тестове завдання. Усне опитування	10
2	Самостійна робота Вирішення ситуаційних тестів (кейсів навчальних), конкретних ситуацій (кейсів реальних),	10
3	Практичні роботи	20
	Разом	40
Змістовий модуль №2		
1	Самостійна робота	8
2	Практичні роботи	12
3	Контрольна письмова робота	34
4	Тестове завдання. Усне опитування	6
	Разом	60
залік		0
Всього		100

За неуспішне складання першого змістового модулю проводиться його перездача в час, відведений викладачем.

Оцінка виконання та оформлення практичних робіт та їх захист здійснюється за системою 0-32 бали відповідає кількості практичних робіт при оцінці кожної практичної роботи за 4-ти бальною шкалою.

Критерії оцінювання виконання практичних робіт

Таблиця 10.2

Оцінка	Оцінка виставляється відповідно до наступного:
4	За виконаною практичною роботою повна, обґрунтована відповідь на всі запитання з додержанням норм і правил
3	За виконаною практичною роботою є відповіді на всі запитання, але допущені неточності, незначні помилки, відхилення від
2	За виконаною практичною роботою є відповідь на більшість запитань, але неповні відповіді на всі запитання, мають місце помилки
1	За виконаною практичною роботою є відповіді на половину і менше запитань завдання, потрібне деяке доопрацювання
0	За виконаною практичною роботою є відповіді на половину і менше запитань завдання, допущені грубі помилки, необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс

Поточне опитування проводиться при відвідуванні здобувачами вищої освіти практичних занять. Сумарна кількість балів відповідає кількості занять. Мінімальна кількість балів – 0 (здобувач не приймав участі у поточному опитуванні), максимальна – 16 (здобувач постійно приймав участь у поточному опитуванні).

Критерії оцінювання поточного опитування

Таблиця 10.3

Оцінка	Оцінка виставляється відповідно до наступного

4	повна, обґрунтована відповідь на всі запитання з додержанням норм і правил
3	є відповіді на всі запитання, але допущені неточності, незначні помилки, відхилення від вірних відповідей
2	є відповідь на більшість запитань, але неповні відповіді на всі запитання, мають місце помилки
1	є відповіді на половину і менше запитань завдання, потрібне деяке доопрацювання
0	є відповіді на половину і менше запитань завдання, допущені грубі помилки, необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс

Критерії оцінок для заочної форми навчання

Таблиця 10.4

Самостійна робота	Залікове письмове опитування	Сума
40	60	100

Критерії оцінювання

Таблиця 10.5

Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Бали
A	ВІДМІННО – відмінне виконання з незначними помилками	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	80-89
C	ДОБРЕ – в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок	71-79
D	ЗАДОВІЛЬНО – робота зі значною кількістю недоліків	61-70
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальним критеріям	50-60
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – (з можливістю повторного складання)	30-49
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – (з обов'язковим повторним курсом)	Менше 30

Підсумковий контроль (залік) відбувається шляхом накопичення балів протягом навчання в семестрі. Мінімальна кількість балів – є 50 балів.

11. ПОЛІТИКА І ПРОЦЕДУРИ

При вивченні дисципліни «Патентознавство та авторське право» потрібно дотримуватися таких правил:

1. Не спізнюватися на заняття.
2. Не пропускати заняття без поважної причини, у разі відсутності потрібно попередити викладача та опрацювати матеріал самостійно.
3. Згідно з календарним графіком навчального процесу здавати всі види контролю.
4. Брати активну участь в навчальному процесі.
5. Бути терпимими, відкритими, відвертими і доброзичливими до однокурсників та викладачів.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів: здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

12. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНО-МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК

12.1. Змістовий модуль № 1 «Патентознавство»

1. Процедура оформлення заявки на винахід, корисну модель.
2. Співвідношення права власності та права інтелектуальної власності. Правова природа прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.
3. Право промислової власності. Патентне право. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
4. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності.
5. Міжнародна охорона патентних прав. Всесвітня організація інтелектуальної власності.
6. Винахід, корисна модель, промисловий зразок – як об'єкти цивільних прав.
7. Умови правової охорони винаходу, корисної моделі і промислового зразка.
8. Суб'єкти права промислової власності (винахідники, автори промислових зразків, їх правонаступники і спадкоємці, роботодавці).
9. Право на подання заявки. Заявка та її склад. Розгляд заявки.
10. Національний і конвенційний пріоритет.
11. Деклараційний патент. Секретні винаходи.
12. Обов'язки, що випливають із патенту.
13. Примусове відчуження прав. Примусова ліцензія.
14. Цивільно-правова відповідальність за порушення патентних прав.
15. Патентування винаходів, корисних моделей та промислових зразків в зарубіжних країнах.
16. Ознаки комерційної таємниці. Право на використання комерційної таємниці. Строк чинності права. Захист прав.
17. Поняття раціоналізаторської пропозиції. Права раціоналізатора і власника підприємства. Право на винагороду за використання раціоналізаторської пропозиції, строки і порядок її виплати.
18. Поняття наукового відкриття. Об'єкт наукового відкриття. Співвідношення науково відкриття та винаходу.
19. Права автора наукового відкриття. Порядок засвідчення та охорона права на наукове відкриття.
20. Система засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
21. Поняття комерційного найменування, його критерії охороноздатності, структура, суб'єкти права, припинення прав, чинність права на комерційне найменування.
22. Використання комерційного найменування та захист права. Поняття та види торговельних марок. Умови правової охорони позначень як торговельних марок.
23. Правовий режим добре відомих торговельних марок.
24. Суб'єкти прав на торговельні марки.
25. Реєстрація позначення як торговельної марки.
26. Заявка на свідоцтво для товарів і послуг та її склад. Експертиза заявки по суті та формальна експертиза заявки.
27. Права та обов'язки, що випливають із реєстрації торговельної марки. Строк чинності свідоцтва. Умови використання торговельної марки.

28. Право попереднього користувача на торговельну марку. Припинення правової охорони торговельної марки. Захист прав на торговельну марку.
29. Відповідальність за порушення прав на торговельну марку.
30. Реєстрація торговельних марок у зарубіжних державах.
31. Поняття та об’єкти раціоналізаторської пропозиції.

12.2. Змістовий модуль 2: «Авторське право»

32. Авторське право та суміжні права.
33. Суб’єкти авторського права. Автор та його правонаступники.
34. Співавторство.
35. Правонаступництво та спадкоємство прав інтелектуальної власності.
36. Вільні користувачі прав інтелектуальної власності.
37. Суб’єкти авторського права.
38. Об’єкти авторського права.
39. Майнові та особисті немайнові права автора.
40. Право слідування та терміни охорони авторських прав.
41. Охороноздатність за авторським правом матеріалів, розміщених у мережі Інтернет.
42. Види та зміст авторських прав в Інтернеті.
43. Поняття, ознаки та види авторського ліцензійного договору.
44. Поняття, ознаки та види суміжних прав.
45. Майнові права інтелектуальної власності на об’єкти суміжних прав.
46. Співвідношення права на засоби індивідуалізації з авторським та патентним правом.

13. СЛОВНИК АНГЛОМОВНИХ І УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ

- Автор - *author*
- автореферат - *author's abstract*
- автори аудіовізуального твору - *authors of an audiovisual work*
- автори як суб'єкти авторського права - *authors as subjects of copyright*
- автор наукової статті та автор ідеї, гіпотези, науковий керівник - *author of a scientific article and author of an*
- авторська винагорода (гонорар) - *author's fees (royalty)*
- авторство - *authorship*
- авторське право і право власності - *copyright and the right of ownership*
- авторське право і суспільство - *copyright and society*
- авторське право і технічний прогрес - *copyright and technical progress*
- авторське право на колективний твір - *copyright on a collective work*
- авторське право на службовий твір - *copyright on an official work*
- авторський договір про передачу виключних прав - *author's contract on assignment of exclusive rights*
- авторський договір про передачу невиключних прав - *author's contract on assignment of non-exclusive rights*
- активи підприємств - enterprise assets
- відшкодування моральної шкоди - *compensation for moral damages*

- Всесвітня конвенція про авторське право (1952 р.) - *The Universal Copyright Convention (1952)*
- Всесвітня організація інтелектуальної власності (1967 р.) - *World Intellectual Property Organization*
- джерела міжнародної охорони авторських прав - *sources of international copyright protection*
- інтелектуальна власність - intellectual property
- інтелектуальна власність офіційно закріплює всі праці однойменної діяльності. - Intellectual property formalizes all the work of the eponymous activity.
- колективне управління майновими правами - *collective administration of economic rights*
- компиляція - *compilation*
- концепція - *conception*
- користування авторськими правами - *enjoyment of copyright*
- країна походження - *country of origin*
- кримінальна відповідальність за порушення авторських і суміжних прав - *criminal responsibility for violation of copyright and neighbouring rights*
- критерії надання авторсько-правової охорони - *criteria for rendering copyright-legal protection*
- людська творчість і винахідливість - human creativity and inventiveness,
- нематеріальні активи - intangible assets
- нормативна база - normative base.
- основна капіталізація технологічних компаній - це їхня інтелектуальна власність. - The main assets of technology companies is their intellectual property.
- права автора - *rights of author*
- права, що охороняються - *protected rights*
- ррава, що передаються за авторським договором права - *transferred rights*
- правова охорона комп'ютерних програм в Україні - *legal protection of computer programs in Ukraine*
- *право на винагород right to remuneration*
- принцип свободи авторського договору - *principle of freedom of the author's contract*
- принцип свободи творчості - *principle of freedom of the process of creation*
- припинення або зміна правовідносин - *termination or modification of legal*
- *relationship*
- програмне забезпечення - *computer software*
- ресурс компанії - resource of the company

- учасники відносин, що регулюються авторським правом - *participants of relations which are regulated by copyright*
- цивільно-правові способи захисту прав - *civil-legal remedies*
- *В сучасних умовах - In today's environment*

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

1. Курс лекцій «Патентознавство та авторське право» для студентів «КНУ», Янова Л.О., Пищикова О.В., Сахно С.І., електронний варіант на платформі Class Room 2025.
2. Збірник практичних робіт для студентів КНУ з дисципліни «Патентознавство та авторське право» Янова Л.О. електронний варіант на платформі Class Room 2025.

Законодавство України

1. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2000 № 12.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. Ст. 141.
3. Цивільний Кодекс України // Відомості Верховної Ради. 2003. №40-44.
4. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради 2001. №25-26.

Міжнародні нормативно-правові акти

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Паризький акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р. // Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О.Д. Святоцького. – Т.1: Право інтелектуальної власності. К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 1999. С.186-224.
2. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р. // Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О.Д. Святоцького. Т.1: Право інтелектуальної власності. К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 1999. С.243-262.
3. Лісабонська угода про охорону найменувань місць походження товарів та їх міжнародну реєстрацію від 31 жовтня 1958 р.// Збірка вибраних міжнародних матеріалів. К., 1999.
4. Договір про закони з товарних знаків 1994 р. // Збірник нормативних актів з питань промислової власності / За ред. В.Л.Петрова, В.О.Жарова. К.: Вища школа, 1999. С.441-465.
5. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів: Конвенція, Міжнародний документ від 24 липня 1971 року // Зібрання чинних міжнародних договорів України. 2006. № 5 /Книга 2 /. Ст. 1247.
6. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
7. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 36.
8. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 32.
9. Про охорону прав на промислові зразки від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 34. 24. Федоренко В.Л., Тимощик Л.П. Судова експертиза з питань інтелектуальної власності: генезис, поняття, класифікація та система / В.Л. Федоренко, Л.П. Тимощик // Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління. 2019. № 1(3). С. 17-20.

10. Цивільний кодекс України : від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40. Ст. 356.

Спеціальна література

1 .Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. 5,67 Мб.
2. Патентознавство : навч. посіб. для студ. вищ. фарм. навч. закл. і фарм. ф-тів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / В. Ф. Москаленко, Д. С. Волох, Л. А. Бутко [та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. Вінниця : Нова Книга, 2012. 360 с. Патентознавство : навч. посіб. / уклад.: Л. Г. Ніколайчук, Л. Б. Демидчук; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів, 2015. 171 с.
3. Право інтелектуальної власності. Академічний курс: Підручник для вищих навч. закладів / О. А. Підопригора [та інші] ; ред. О. А. Підопригора, О. Д. Святоцький. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ. ін Юре, 2004. 672 с.;
4. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 278 с.
5. Право інтелектуальної власності: Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський, В. С. Дроб'язко, В. М. Крижна; Акад. прав. наук; НДІ інтелект. власності. К. : Вид. Дім "Ін Юре", 2007. 691 с.
6. Мікульонок, І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник для студентів, які навчаються за програмами підготовки магістрів / КПІ ім. Ігоря Сікорського. 3-тє вид., переробл. та допол. Київ : Політехніка, 2019. 246 с.
7.Мигаль В. Д. Теорія і методи наукової творчості. навчальний посібник. Харків, 2007. 424 с.
8.Вахонєва Т. Авторське право і суміжні права в Україні. навчальний посібник. К., 2019. 576 с.
9.Позднякова Є. А. Авторське право. К., 2021, 238 с.
10. Пастухов О.М. Авторське право в Інтернеті. Київ : Школа, 2004. 144 с.
11.Кузнєцов Ю.М. Патентознавство та авторське право: підручник. Київ : Кондор, 2008. 428 с.
12.Патентонознавство і авторське право : навч. посіб. / М. І. Лазарєв, Н. П. Рубан, В. М. Тіманюк. Харків : ФОП Мезіна В.В., 2017. 228 с.
13. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / І. М. Бенедисюк та ін. Київ : К.І.С., 2018. 424 с.
14.Штефан А. Компенсація за порушення авторського права і суміжних прав / А. Штефан // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 3. С. 5–18.

Навчально-методичні матеріали з дисципліни, якими може користуватися здобувач у бібліотеках «КНУ» і на кафедрі ОПЦБ

1. Бадиця І.А. Авторське, винахідницьке право, право на відкриття і міжнародний захист авторських прав: навчальний посібник для технічних ВУЗів, К.,1997 (102 екземпляра).
2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підручник.К.: Знання, 2006, (50 екземплярів).
3. Дахно І.І. «Право інтелектуальної власності».навчальний посібник для ВУЗів К.: ЦНЛ, 2006. 200с. (30 екземплярів).
4. Право інтелектуальної власності: Академічний курс: підручник для ВУЗів. К.:ІнЮре, 2004, (19 екземплярів).
5. Конституція України
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р.// Голос України, 12.03.03
7. Законодавство України про охорону інтелектуальної власності: за станом на 20 жовтня 2002р., (2 екземпляра).

8. Методичні вказівки до практ. роботи №1 «Вивчення патентування винаходів за кордоном і міжнародної класифікації винаходів (МКВ)» для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання з дисцтпліни «Інтелектуальна власність» Янова Л.О., Пищикова О.В. 2023. 28 с.
9. Методичні вказівки до виконання практичної роботи №2 «Вивчення товарних знаків і знаків обслуговування» для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання з дисципліни «Інтелектуальна власність» Янова Л.О., Пищикова О.В. 2023. 40 с.
10. Методичні вказівки до виконання практичної роботи №3 «Вивчення конкурентоспроможності продукції» для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання з дисципліни «Інтелектуальна власність» Янова Л.О., Пищикова О.В. 2023.20 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
2. Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua.
3. Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційна веб-сторінка Міністерства освіти і науки України: www.mon.gov.ua.
5. Офіційна веб-сторінка Державного департаменту інтелектуальної власності: www.sdip.gov.ua.
6. http://www.ukrpatent.org
7. http://www.ukrpravo.com
8. http://www.copiright.gov
9. http://www.nbuv.gov.ua
10. http://www.gntb.net.org
11. http://www.nplu.kiev.ua
12. http://www.cgntb.dp.ua
13. http://www.iprl.kiev.ua
14. http://www.ip-centr.kiev.ua
15. http://lib.pu.if.ua/ – наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
16. http://www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.